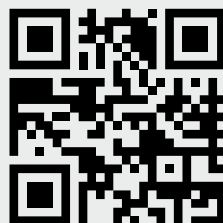

Jedną z najważniejszych wartości ENERGA-OPERATOR SA jest zdrowie i życie jej pracowników oraz pracowników wszystkich podmiotów zewnętrznych, które wykonują prace na sieci elektroenergetycznej.

Dlatego przekazujemy na Twoje ręce broszurkę obejmującą nasze najważniejsze wymagania w obszarze bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa pożarowego.

Zachęcamy Cię do zapoznania się z naszymi podstawowymi wymaganiami, ponieważ ich spełnienie warunkuje dobrą współpracę i gwarantuje pełne bezpieczeństwo prowadzonych robót.

Wszystkie szczegółowe procedury i instrukcje znajdziesz na naszej stronie internetowej
www.energa-operator.pl
w zakładce Dostawcy i Przetargi

Ogólne zasady dla wykonawców zewnętrznych

Podstawą naszej dobrej współpracy jest znajomość zapisów Procedury „Wymagania w zakresie bezpieczeństwa pracy dla wykonawców zewnętrznych”.

Ponadto realizując prace dla ENERGA-OPERATOR SA wykonawców zewnętrznych obowiązują m. in. następujące instrukcje :

- Instrukcja organizacji bezpiecznej pracy przy urządzeniach elektroenergetycznych

- Instrukcja organizacji i prowadzenia prac na wysokości

- Instrukcja czynności łączeniowych

- Instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac ziemnych

- Instrukcja stanowiskowa dla obsługi i użytkowania narzędzi i urządzeń

- Instrukcja prowadzenia i oznakowania prac wykonywanych w pasach dróg

- Instrukcja pracy w pobliżu napięcia

- Wytyczne w zakresie sposobów zamknięć obiektów elektroenergetycznych oraz prowadzenia gospodarki kluczami energetycznymi w ENERGA-OPERATOR SA

- Instrukcja prac pod napięciem przy elektroenergetycznych liniach napowietrznych i kablowych oraz urządzeniach rozdzielczych do 1kV

- Zasady dopuszczeń do pracy zespołów wykonawców zewnętrznych przy urządzeniach elektroenergetycznych ENERGA-OPERATOR SA

- Zasady organizacji i wykonywania prac pod napięciem przez wykonawców zewnętrznych na urządzeniach i instalacjach elektroenergetycznych do 1kV

- Instrukcja stanowiskowa elektromontera sieci

Pamiętaj, nic nie zwolni Cię z odpowiedzialności za zdrowie i życie Twoich pracowników.

Ogólne zasady dla wykonawców zewnętrznych

Wymagania dotyczące pracowników Wykonawców zewnętrznych

1. Pracownicy, których kierujesz do prac przy naszych urządzeniach elektroenergetycznych muszą posiadać ważne badania lekarskie, szkolenia bhp oraz wymagane do danych prac uprawnienia specjalistyczne.
2. Twój pracownik musi być zapoznany z ryzykiem zawodowym związanym z wykonywaniem danych prac.
3. Ponadto Twój pracownik musi znać procedury i instrukcje obowiązujące w EOP*.
4. Twój pracownik musi mieć zapewniony stały dostęp do instrukcji EOP w miejscu wykonywania prac.

Dbając o bezpieczeństwo, ale także o nasz wspólny wizerunek musisz wyposażyć swoich pracowników we właściwą odzież ochronną i roboczą.

Podczas prac na naszej sieci oczekujemy, że wszyscy Twoi pracownicy będą wyposażeni w adekwatny do występujących zagrożeń sprzęt ochronny oraz środki ochrony indywidualnej.

Sprzęt ochronny i środki ochrony indywidualnej muszą posiadać znak CE oraz deklarację zgodności.

Sprzęt ochronny i środki ochrony indywidualnej podlegające badaniom okresowym powinny być oznakowane w sposób trwały przez podanie numeru ewidencyjnego, daty następnego badania okresowego oraz cechy przeznaczenia.

Pamiętaj

Wszyscy Pracownicy skierowani do realizacji prac, w strefie pracy powinni posiadać wymagane przy wykonywaniu prac uprawnienia kwalifikacyjne i upoważnienia.

Pamiętaj, jeżeli realizujesz dla nas prace i chcesz zaangażować Podwykonawców masz obowiązek zapewnić, aby przestrzegali zasad obowiązujących w ENERGA-OPERATOR SA.

Wymagania przed rozpoczęciem pracy

Organizacja pracy

Ogólne zasady związane z właściwym przygotowaniem i prowadzeniem prac reguluje **Instrukcja Organizacji Bezpiecznej Pracy** przy urządzeniach elektroenergetycznych.

Szczegółowe zasady regulują instrukcje eksploatacji oraz instrukcje wykonywania prac, które są dostępne na naszej stronie internetowej lub we właściwej terenowo siedzibie EOP.

Jeżeli masz jakiegokolwiek wątpliwości związane z wymaganiami opisanymi w naszych dokumentach, możesz w każdej chwili zwrócić się o pomoc w interpretacji do przedstawicieli służb BHP i PPOŻ lub służb technicznych w Oddziałach EOP.

Organizacja i technologia wykonywania prac powinna zapewniać bezpieczeństwo Twoich pracowników wykonujących prace, osób postronnych i zabezpieczać przed możliwością zaistnienia awarii oraz uszkodzenia/zniszczenia urządzeń elektroenergetycznych.

Prace przy urządzeniach elektroenergetycznych będących własnością EOP mogą być wykonywane:

- na podstawie polecenia pisemnego,
- bez polecenia pisemnego, na podstawie instrukcji eksploatacji/instrukcji wykonywania prac.

Bez podstaw określonych powyżej można wykonywać jedynie prace związane z ratowaniem zdrowia i życia ludzkiego oraz zabezpieczaniem urządzeń elektroenergetycznych przed zniszczeniem.

W przypadku, gdy planujesz wykonywanie prac i czynności eksploatacyjnych szczególnie niebezpiecznych musisz zapewnić co najmniej dwuosobowy zespół do ich wykonywania, w celu zapewnienia właściwej asekuracji.

Wymagania przed rozpoczęciem pracy

Osoby odpowiedzialne za organizację i bezpieczne wykonywanie pracy

Poleceniodawca

Osoba **uprawniona**, posiadająca świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru:

- upoważniona przez prowadzącego eksploatację do działań związanych z wydawaniem poleceń, w tym podejmowania decyzji o wykonaniu prac bez polecenia, na podstawie instrukcji,
- odpowiedzialna za identyfikację zagrożeń związanych z pracą oraz określenie środków ochronnych je likwidujących lub ograniczających, podjęcie decyzji o wykonaniu pracy oraz sporządzenie i przekazanie polecenia pisemnego, jeżeli jest wymagane.

Koordynujący

Dyspozytor dyspozycji mocy – osoba **uprawniona**, posiadająca świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru:

- upoważniona przez prowadzącego eksploatację do działań związanych z koordynacją prac,
- odpowiedzialna za realizację działań związanych ze skoordynowaniem wykonania pracy z ruchem urządzeń elektroenergetycznych.

Dopuszczający

Osoba **uprawniona**, posiadająca świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku eksploatacji:

- upoważniona przez prowadzącego eksploatację do działań związanych z dopuszczeniem do prac,
- odpowiedzialna za realizację działań związanych z przygotowaniem i przekazaniem strefy pracy, zakończeniem pracy i likwidacją strefy pracy.

Wymagania przed rozpoczęciem pracy

Nadzorujący

Osoba **uprawniona**, posiadająca świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru lub eksploatacji, wyznaczona przez polecniodawcę, jako odpowiedzialna za:

- sprawdzenie przygotowania strefy pracy i przejęcie jej, jeżeli została przygotowana właściwie,
- zaznajomienie nadzorowanych osób z występującymi zagrożeniami w strefie pracy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie oraz z warunkami bezpiecznego wykonywania pracy,
- sprawowanie nadzoru nad zachowaniem minimalnych odstępów w powietrzu oraz nieprzekraczaniem wyznaczonej strefy pracy, przez osoby wykonujące prace lub sprzęt używany do wykonywania pracy,
- powiadomienie dopuszczającego lub koordynującego o zakończeniu pracy, podczas wykonywania prac w pobliżu urządzeń elektroenergetycznych lub na terenie obiektów elektroenergetycznych przez osoby nieuprawnione.

Kierujący zespołem

Osoba **uprawniona**, posiadająca świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku eksploatacji, wyznaczona jako bezpośrednio odpowiedzialna za realizację działań związanych z rozpoczęciem i wykonywaniem prac eksploatacyjnych.

Osoba **nieuprawniona**, poinstruowana, prowadząca inne prace niż prace eksploatacyjne przy urządzeniach elektroenergetycznych lub w ich pobliżu, posiadająca kwalifikacje zawodowe w zakresie wykonywanych prac, bezpośrednio odpowiedzialna za:

- dobór osób do wykonania poleconej pracy,
- egzekwowanie od członków zespołu stosowania właściwych środków ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego oraz narzędzi i sprzętu
- zapewnienie wykonania pracy w sposób bezpieczny.

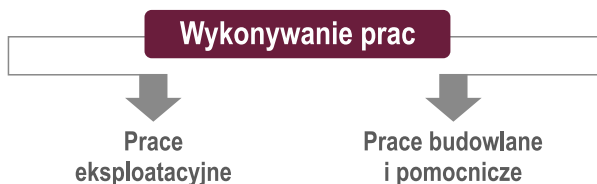

Członek Zespołu

Osoba **uprawniona**, posiadająca świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku eksploatacji odpowiedzialna za wykonywanie pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa pracy oraz stosowanie środków ochrony indywidualnej adekwatnych do występujących zagrożeń.

Osoba **nieuprawniona**, poinstruowana, wykonująca prace budowlane i pomocnicze przy urządzeniach elektroenergetycznych lub w ich pobliżu, posiadająca umiejętności i kwalifikacje zawodowe wynikające z rodzaju wykonywanych prac, odpowiedzialna za wykonywanie pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa pracy oraz stosowanie środków ochrony indywidualnej adekwatnych do występujących zagrożeń.

Wykonywanie prac

Prace eksploatacyjne

Prace wykonywane przy urządzeniach elektroenergetycznych w zakresie ich obsługi, konserwacji, remontów, montażu i kontrolno-pomiarowym.

Prace eksploatacyjne mogą wykonywać osoby uprawnione i upoważnione.

Podział prac eksploatacyjnych:

- przy wyłączonym napięciu
- pod napięciem
- w pobliżu napięcia
- bez wyłączenia napięcia

Tabela określająca odstęp w powietrzu od nieosłoniętych urządzeń elektroenergetycznych lub ich części znajdujących się pod napięciem, wyznaczające zewnętrzne granice strefy prac.

Napięcie znamionowe urządzenia elektroenergetycznego (kV)	Odstęp w powietrzu, wyznaczający zewnętrzną granicę strefy (mm):			
	prac pod napięciem	prac w pobliżu napięcia:		przy zachowaniu odstępów
		wymagających zastosowania sprzętu ochronnego		
		linie kablowe i urządzenia rozdzielcze wnetrzowe	linie i urządzenia rozdzielcze napowietrzne	
1	2	3	4	5
≤1	bez dotyku*	bez dotyku*	300	300
3	60	600	1000	1120
6	90	600	1000	1120
10	120	600	1000	1150
15	160	600	1000	1160
20	220	600	1000	1220
30	320	600	1000	1320
110	1000	1115	1115	2000
220	1600	2500	2500	3000
400	2500	3500	3500	4000

* „bez dotyku” oznacza, że osoba wykonująca prace żadną częścią swojego ciała, narzędziem lub innym przedmiotem, nie może bezpośrednio dotykać lub znajdować się w odstępie grożącym bezpośrednim dotykiem nieosłoniętych urządzeń elektroenergetycznych lub ich części znajdujących się pod napięciem.

Wykonywanie prac

Prace budowlane i pomocnicze

Prace niebędące pracami eksploatacyjnymi, wykonywane w pobliżu urządzeń elektroenergetycznych oraz w pomieszczeniach lub terenach ruchu elektrycznego, związane z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania oraz stanu technicznego obiektów elektroenergetycznych.

Prace te mogą być wykonywane przez osoby nieuprawnione, poinstruowane.

Wykaz prac zakwalifikowanych jako prace budowlane i pomocnicze:

1. Prace w zakresie budowy, konserwacji i remontów budynków.
2. Prace w zakresie budowy, konserwacji i remontów urządzeń budowlanych.
3. Prace na urządzeniach infrastruktury teletechnicznej.
4. Prace konserwacyjne i renowacyjne konstrukcji wsporczych oraz fundamentów.
5. Prace wycinkowe.
6. Prace sprzętem zmechanizowanym samojezdnym.
7. Prace ziemne.
8. Prace porządkowe.
9. Prace związane z udostępnianiem obiektów elektroenergetycznych.

Prace budowlane i pomocnicze mogą być wykonywane w pobliżu znajdujących się pod napięciem urządzeń elektroenergetycznych pod warunkiem zachowania odpowiednich minimalnych odstępów w powietrzu od najbliższych przewodów lub nieosłoniętych części pod napięciem, uwzględniających, przez cały czas wykonywania prac, przemieszczanie osób, sprzętu, narzędzi i przedmiotów trzymanyh w rękach oraz przesunięcia przewodów napowietrznych linii elektroenergetycznych:

Napięcie znamionowe urządzenia elektroenergetycznego (kV)	Minimalny odstęp w powietrzu (m):	
	Prace wykonywane przez osoby uprawnione bez nadzoru lub osoby nieuprawnione pod nadzorem. Praca sprzętu zmechanizowanego pod nadzorem.	Prace wykonywane przez osoby nieuprawnione bez nadzoru. Praca sprzętu zmechanizowanego bez nadzoru.
1	2	3
do 1	0,5	3,0
powyżej 1 do 15	1,2	5,0
powyżej 15 do 30	1,4	10,0
110	2,0	15,0
220	3,0	30,0
400	4,0	30,0

Sytuacje kryzysowe - wypadki przy pracy, pożary

Wypadki przy pracy

- Każdy wypadek przy pracy Twojego pracownika lub pracownika Twojego podwykonawcy masz obowiązek zgłosić niezwłocznie do właściwego terenowo przedstawiciela służby BHP i PPOŻ EOP.
- Wypadki podczas prac przy urządzeniach elektroenergetycznych należy zgłaszać niezwłocznie do właściwego terenowo dyspozytora dyspozycji mocy.
- Po każdym zaistniałym wypadku przy pracy masz obowiązek powołania zespołu powypadkowego, którego celem będzie ustalenie przyczyn i okoliczności wypadku.
- Pamiętaj, że w miejscu wykonywania prac Twoi pracownicy muszą posiadać apteczkę pierwszej pomocy.
- W każdym zespole pracowników przynajmniej jeden z Twoich pracowników musi być przeszkolony i wyznaczony do udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej.

Pożary

- Podczas planowania prac, przy których występuje ryzyko pożaru musisz wyposażyć swoich pracowników w niezbędny sprzęt gaśniczy.
- Przed przystąpieniem do prac pożarowo niebezpiecznych należy sporządzić protokół zabezpieczenia tych prac oraz uzyskać akceptację osoby nadzorującej prace.
- Po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych jesteś zobowiązany do kontroli miejsca, gdzie prowadzone były prace oraz rejonów przyległych.
- W sytuacji wystąpienia pożaru podczas prac przy urządzeniach elektroenergetycznych masz obowiązek zgłosić ten fakt do dyspozytora właściwej dyspozycji mocy.

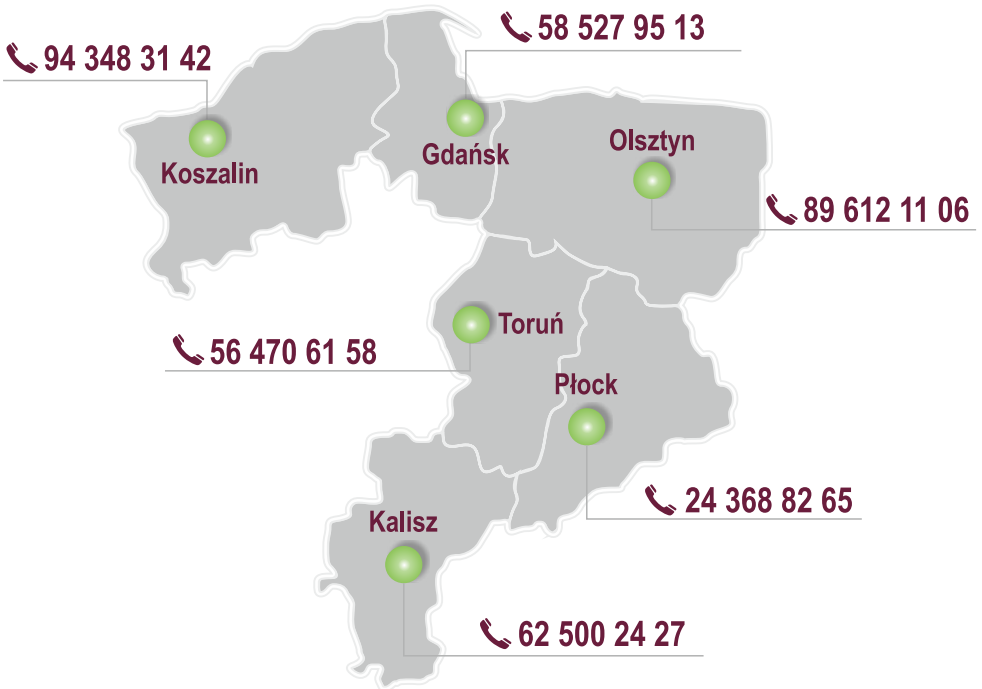
Mając na uwadze konieczność zapewnienia odpowiednich standardów bezpiecznej pracy opracowaliśmy listę kontrolną, która umożliwi Państwu dokonanie samooceny w zakresie spełniania podstawowych wymagań BHP obowiązujących w EOP.

Lp.	Obszar weryfikacji	Ocena		
		Nie dotyczy	Pozytywna	Negatywna
A. Przygotowanie pracowników do pracy				
1	Czy wszyscy pracownicy mają aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania określonej pracy?			
2	Czy wszyscy pracownicy zostali poddani wstępnym lub okresowym szkoleniom w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy?			
3	Czy podczas realizacji każdego zadania został zapewniony nadzór nad bezpieczeństwem pracowników w postaci kompetentnej osoby kierującej pracownikami ?			
4	Czy wyznaczono i przeszkolono pracowników do wykonywania czynności z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej?			
5	Czy wyznaczono i przeszkolono pracowników do wykonywania czynności z zakresu ewakuacji i zwalczania pożarów?			
6	Czy pracownicy posiadają wymagane do realizacji danego zadania kompetencje zawodowe i uprawnienia?			
B. Ocena ryzyka zawodowego, instrukcje BHP, prace szczególnie niebezpieczne				
7	Czy firma ocenia i dokumentuje ryzyko zawodowe związane z wykonywaną pracą oraz stosuje niezbędne środki profilaktyczne zmniejszające ryzyko?			
8	Czy wszyscy pracownicy zostali skutecznie poinformowani o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą, oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami?			
9	Czy wszystkim pracownikom wykonującym prace udostępniono, do stałego korzystania, aktualne instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy (stanowiskowe, organizacji i technologii wykonywanych prac)?			
10	Czy opracowano wykaz prac szczególnie niebezpiecznych?			
11	Czy opracowano procedury i określono wymagania dotyczące wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych?			
C. Odzież i obuwie robocze, środki ochrony indywidualnej, sprzęt ochronny				
12	Czy wszystkich pracowników wyposażono w odzież i obuwie robocze?			
13	Czy wszystkich pracowników wyposażono w środki ochrony indywidualnej adekwatne do poziomu zagrożenia występującego na stanowiskach pracy ?			
14	Czy wszystkie środki ochrony indywidualnej są sprawne technicznie i mają aktualną datę ważności?			
15	Czy zapewniono regularne przeglądy wydanych do użytkowania pracownikom środków ochrony indywidualnej?			
16	Czy dla środków ochrony indywidualnej firma posiada deklaracje zgodności, instrukcje oraz karty użytkowania?			
17	Czy pracowników zapoznano ze sposobami posługiwania się tymi środkami?			
18	Czy firma posiada karty techniczne używanego sprzętu ochronnego (np. drążki elektroizolacyjne, wskaźniki napięcia) ?			
19	Czy zapewniono regularne przeglądy używanego sprzętu ochronnego?			
D. Użytkowanie maszyn i narzędzi, substancje chemiczne				
20	Czy firma posiada instrukcje obsługi wszystkich używanych narzędzi, maszyn i urządzeń?			
21	Czy firma posiada dokumentację techniczną narzędzi, maszyn i urządzeń wraz z udokumentowanymi przeglądami?			
22	Czy używane urządzenia poddostawowe (np. żurawie samojezdne, podnośniki koszowe) mają aktualną decyzję pozwolenia na eksploatację?			
23	Czy pracownicy - operatorzy obsługujący maszyny i urządzenia (np. maszyny do robót ziemnych, dźwignice, urządzenia transportu bliskiego) posiadają wymagane uprawnienia?			

Lp.	Obszar weryfikacji	Ocena		
		Nie dotyczy	Pozytywna	Negatywna
24	Czy dokonano identyfikacji używanych przez pracowników substancji chemicznych?			
25	Czy pracowników zapoznano z zagrożeniami i sposobem eliminacji zagrożeń przy użytkowaniu substancji chemicznych stosowanych na stanowiskach pracy?			
26	Czy pracownikom zapewniono dostęp do aktualnych kart charakterystyki stosowanych substancji chemicznych?			
A. Wymagania ENERGIA-OPERATOR SA				
27	Czy wszyscy pracownicy wykonujący prace eksploatacyjne posiadają wymagane świadectwa kwalifikacyjne?			
28	Czy zapewniono kwalifikowany nadzór nad pracami budowlanymi i pomocniczymi?			
29	Czy w przypadku wykonywania prac pod napięciem wszyscy pracownicy posiadają stosowne upoważnienia ?			
30	Czy w każdym zespole delegowanym do wykonania danego zadania jest co najmniej jedna osoba posiadająca kurs pierwszej pomocy przedmedycznej (w ramach odrębnego specjalistycznego szkolenia)?			
31	Czy pracownicy wykonujący i nadzorujące prace na wysokości posiadają wymagane zaświadczenia ze szkolenia specjalistycznego dotyczącego bezpiecznych metod prac na wysokości ?			
32	Czy podczas realizacji każdego zadania w miejscu wykonywania prac zapewniono kompletną apteczkę oraz sprawny sprzęt gaśniczy?			
33	Czy firma otrzymała (ma dostęp) do Procedury „Wymagania w zakresie bezpieczeństwa pracy dla wykonawców zewnętrznych”?			
34	Czy firma wdrożyła procedurę przekazywania informacji o każdym zaistniałym wypadku przy pracy związanym z wykonawstwem na rzecz ENERGIA-OPERATOR SA?			
35	Czy firma posiada aktualną wersję opracowanej i wdrożonej w ENERGIA-OPERATOR SA „Instrukcji organizacji bezpiecznej pracy przy urządzeniach elektroenergetycznych”?			
36	Czy firma posiada aktualne wersje opracowanych i wdrożonych w ENERGIA-OPERATOR SA instrukcji eksploatacji?			
37	Czy firma posiada aktualne wersje opracowanych i wdrożonych w ENERGIA-OPERATOR SA instrukcji bezpiecznego wykonywania prac (prace na wysokości, prace ziemne, prace wykonywanych w pasach dróg)?			
38	Czy wszyscy pracownicy wykonujący zadania zostali zapoznani z wymaganiami opisanymi w punktach: 33, 34, 35.			
B. Podwykonawstwo				
39	Czy każdy Podwykonawca, któremu firma zleca prace został zgłoszony i zatwierdzony przez ENERGIA-OPERATOR SA?			
40	Czy firma zapewniła swoim Podwykonawcom skuteczne przekazanie wymagań ENERGIA-OPERATOR SA?			
41	Czy firma weryfikuje i sprawdza swoich Podwykonawców pod kątem spełnienia wymagań jakie ENERGIA-OPERATOR SA stawia wykonawcom zewnętrznym?			
42	Czy Podwykonawcy zostali zobowiązani do niezwłocznego zgłaszania wypadków przy pracy oraz poważnych incydentów, które mogą wpłynąć na pogorszenie stanu bhp w miejscu realizacji zadania?			
C. Strefa/miejsce pracy				
43	Czy w strefie pracy / miejscu pracy każdorazowo jest wyznaczona kompetentna osoba kierująca zespołem, odpowiedzialna za nadzór nad bezpiecznym wykonywaniem prac ?			
44	Czy firma wyposażała, a pracownicy stosują środki ochrony indywidualnej i sprzęt ochronny wymagane dla bezpiecznego wykonania pracy?			
45	Czy każdy zespół w strefie pracy / miejscu pracy ma zapewniony stały dostęp do wymaganych procedur/instrukcji, dzienników, decyzji?			
46	Czy pracownicy w strefie pracy / miejscu pracy posiadają przy sobie wymagane dokumenty lub ich kopie potwierdzające posiadane uprawnienia i upoważnienia, właściwe dla rodzaju prowadzonych robót?			

W razie jakichkolwiek pytań skontaktuj się z pracownikami służb BHP i PPOŻ Oddziałów EOP.

PAMIĘTAJ

Naszym wspólnym celem jest to, aby każdy Twój pracownik każdego dnia po zakończonej pracy, cało i zdrowo wracał do domu.